

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/od-1991/kadra/komendanci-centrum-szko/9765,Komendanci-Centrum-Szkolenia-SG.html>
2024-09-30, 17:15

płk SG **Marek Śmiałkowski**, urodził się w dniu 17 listopada 1940 roku w m. Dąbrówce, woj. płockie. Syn Stanisława i Józefy. W latach 1954-1959 uczęszczał do Liceum Ogólnokształcącego w Gostyninie.

Rozpoczął służbę wojskową jako ochotnik z dniem 28 września 1959 roku. Studiował w Oficerskiej Szkole Wojsk Chemicznych w latach 1959-1962. Po ukończeniu szkoły został skierowany do dalszej służby w Sudeckiej Brygadzie WOP, gdzie objął stanowisko dowódcy plutonu, a następnie dowódcy kompanii.

W latach 1969-1970 odbywał Kurs Doskonalenia Oficerów Wojsk Chemicznych. Akademię Sztabu Generalnego ukończył w roku 1974.

Był kolejno mianowany na wyższe etaty:

starszego pomocnika Szefa Sztabu, szefa wydziału operacyjnego, Szefa Sztabu, zastępcę dowódcy brygady.

Od 1980 roku pełnił funkcję zastępcy komendanta Centrum Szkolenia WOP równocześnie piastując stanowisko kierownika Cyklu Szkolenia Granicznego.

W związku z rozwiązaniem WOP przyjęty został do służby w Straży Granicznej w 1991 roku. Po utworzeniu nowej formacji powierzono mu funkcję Komendanta Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie. W 1992 r. został przeniesiony na stanowisko dyrektora Biura w Grupie Rezerwowej przy Biurze Kadr i Szkolenia Komendy Głównej SG.

Płk Marek Śmiałkowski w czasie pełnienia służby był wielokrotnie odznaczany m.in.:

- srebrnym Krzyżem Zasługi (1969), następnie złotym Krzyżem Zasługi (1977),
- Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1984),
- Złotym Medalem Zasługi dla Obronności Kraju (1985).

Zmarł 5 czerwca 1992 roku.

Źródło: Biogram opracowano na podstawie pisemnej relacji przekazanej przez Pana Komendanta dla autora artykułu.

Opracował: **Kajetan Szczepański**

płk SG **Stanisław Manek**, urodził się w dniu 4 maja 1945 r. we Lwowie. Syn Jana i Eufemii. Z dniem 28 września 1963 roku rozpoczął służbę wojskową jako podchorąży w Oficerskiej Szkole Wojsk Inżynieryjnych. Studiował w Oficerskiej Szkole Wojsk Inżynieryjnych w latach 1963-1966. Po ukończeniu szkoły został skierowany do dalszej służby w 8 Łużyckiej Brygadzie WOP, gdzie objął stanowisko dowódcy plutonu saperów, a następnie dowódcy

kompanii.

W 1973 roku ukończył Kurs Doskonalenia Oficerów Wojsk Inżynieryjnych o specjalności dowódczo-sztabowej we Wrocławiu. Ponownie w 8 Łużyckiej Brygadzie WOP objął stanowisko pomocnika, a następnie starszego pomocnika szefa saperów Wydziału Technicznego.

W latach 1974-1977 studiował w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Inżynieryjnych uzyskując tytuł inżyniera dowódcy. Akademię Sztabu Generalnego ukończył w roku 1981, a jego praca dyplomowa dopuszczona do obrony w Katedrze Historii Sztuki Wojennej, w roku 1982 została wyróżniona Nagrodą Państwową III stopnia.

W Dowództwie WOP został mianowany kolejno na wyższe etaty: od oficera kier. Wydziału Dowodzenia Oddziału Operacyjnego do szefa szkolenia tegoż wydziału. Był autorem dwóch scenariuszy filmów szkoleniowych realizowanych przez wytwórnię Filmową „Czołówka” w Warszawie oraz współtwórcą „Koncepcji organizacji szkolenia funkcjonariuszy służby kandydackiej oraz kandydatów na podoficerów, chorążych i oficerów”, opracowanej na okres przejściowy, tj. lata 1991-1992. Zgodnie z tą koncepcją opracowano i wdrożono tzw. przemienny system kształcenia kadr Straży Granicznej.

Z dniem 1 lutego 1992 roku powierzono mu funkcję Komendanta Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie, którą pełnił do września 1994 roku. W tym czasie w strukturach organizacyjnych Centrum funkcjonowały, obok zakładów dydaktycznych: Filia Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Zmechanizowanych – w oparciu o zarządzenie Ministra Obrony Narodowej nr 33/MON, Szkoła Chorążych SG, Szkoła Podoficerska SG, Studium Oficerskie oraz na zasadach Filii Wyższej Szkoły Policji – Samodzielny Zakład Podstaw Służby Granicznej.

W 1995 r. został przeniesiony na stanowisko dyrektora Biura w Grupie Rezerwowej przy Biurze Kadr i Szkolenia Komendy Głównej SG.

Płk Stanisław Manek w czasie pełnienia służby był wielokrotnie wyróżniany m.in.:

- srebrnym Krzyżem Zasługi (1982), a następnie Złotym Krzyżem Zasługi (1987),
- brązowym, srebrnym i złotym Medalem Zasługi dla Obronności Kraju (1993),
- brązowym, srebrnym i złotym Medalem Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny (1986),
- odznaką Straży Granicznej (1993).

Po zakończeniu służby, w latach 1996-2008 pracował w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, najpierw jako specjalista w Inspektoracie Nadzoru i Kontroli, a następnie po reorganizacji jako główny specjalista w Departamencie Kontroli Skarg i Wniosków.

W 2005 roku został wyróżniony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

W 2011 roku został uhonorowany Medalem Jubileuszowym z okazji 20. Rocznicy powstania Straży Granicznej

Zródło: Biogram opracowano na podstawie pisemnej relacji przekazanej przez Pana Komendanta dla autora artykułu.

Opracował: **Kajetan Szczepański, Edward Milewski**

płk SG **Lech Grochowski**, urodził się w dniu 15 lutego 1952 roku we Wrocławiu. Tato Adam był podoficerem WP we wrześniu 1939 roku a mama Halina wychowywała ich w domu. Absolwent Technikum Mechanicznego w Poznaniu. W 1974 roku ukończył Szkołę Chorążych WOP w OSWOP w Kętrzynie. W latach 1974-1976 piastował stanowisko zastępcy dowódcy kompani zaopatrzenia, a w okresie 1976-1980 zastępcy dowódcy kompanii technicznej. Od 1981 do 1985 roku pełnił służbę na stanowisku wykładowcy, a w latach 1985-1991 starszego wykładowcy Cyklu Społeczno-Politycznego. W czerwcu 1981 roku ukończył studia na UMK w Toruniu uzyskując tytuł magistra historii, a w 1990 roku uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych na ANS w Warszawie.

W związku z rozwiązaniem WOP przyjęty został w 1991 roku do służby w Straży Granicznej. Po utworzeniu nowej formacji granicznej powierzono mu funkcję Zastępcy Komendanta CSSG, jednocześnie był kierownikiem Samodzielnego Zakładu Podstaw Służby Granicznej. Samodzielny Zakład został powołany Zarządzeniem Nr 45 MSW z dnia 26 marca 1993 r. w strukturze Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie. Fakt ten umożliwił funkcjonariuszom SG podjęcia nauki na trzyletnich studiach zawodowych w WSPol.- kierunku ochrona granic i zdobycie upragnionego stopnia oficerskiego. Przyjęty system kształcenia zakładał, iż pierwsze dwa lata studiów odbywa się w Szczytnie a ostatni trzeci rok w Kętrzynie. Aktu promocji z udziałem Prezydenta RP i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zawsze dokonywał Komendant Główny Straży Granicznej.

W 1992 roku został przewodniczącym Komisji ds. Szkolnictwa SG (Decyzja Nr 43 Komendanta Głównego Straży Granicznej). Komisja w wyniku swoich działań dokonała oceny stanu szkolnictwa SG na wszystkich poziomach nauczania. Decyzją Nr 28 Komendanta Głównego Straży Granicznej Pana płk dr Jana Wojcieszczuka z dnia 26 maja 1993 r. w sprawie powołania Rady Szkolnictwa Straży Granicznej został jej pierwszym przewodniczącym. Rada wypracowała model szkolnictwa Straży Granicznej.

Od 1994-1995 pełnił funkcję po. komendanta Centrum Szkolenia Straży Granicznej, a w latach 1996-1998 był komendantem CSSG.

Autor pierwszego programu kształcenia dla Studium Oficerskiego. Był wielkim orędownikiem upowszechniania sportu w SG i wielokrotnym reprezentantem Centrum w piłkę siatkową i tenisa ziemnego. Organizował min mistrzostwa SG w tenisa ziemnego. Założyciel i pierwszy redaktor biuletynu „Problemy Ochrony Granic”, który stał się ważnym źródłem uzupełniania wiedzy fachowej funkcjonariuszy SG. Autor wielu publikacji dotyczących historii polskich formacji granicznych (SG, KOP). Pomysłodawca pierwszej w powojennej Polsce konferencji poświęconej historii KOP, „Korpus Ochrony Pogranicza 70 rocznicę powołania” - 1994 rok.

W 1992 i 1995 odbył staż na Uniwersytecie Luizjana i Akademii Policji Stanu Luizjana - USA. Burmistrz stolicy Luizjany Baton Rouge nadał mu tytuł „Honorowy Burmistrz miasta Baton Rouge”. Uczestnik szkoleń, konferencji, sympozjów krajowych i międzynarodowych (min. Austria, Holandia, Niemcy, Słowacja, Litwa).

W dniu 1 lutego 1991 roku podczas Zjazdu Założycielskiego NSZZ FSG, został wybrany w skład siedmioosobowego Prezydium Komitetu Założycielskiego NSZZ FSG – jako

wiceprzewodniczący (przewodniczącym został kpt. Mariusz Selke z Gdańska). Efektem prac Prezydium było postanowienie sądu Wojewódzkiego w Warszawie VII NSREJ ZZPZ 23/91 z dnia 26 marca 1991 roku o wpisie do rejestru związków zawodowych w dziale "B" pod numerem RZZ-192 Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy Straży Granicznej, działającego na obszarze RP.

W dniu 28 maja 1999 roku został zwolniony na własną prośbę ze służby w Straży Granicznej.

Ppłk Lech Grochowski był wielokrotnie wyróżniany i odznaczany min - srebrnym Krzyżem Zasługi (1983), - Złotym Krzyżem Zasługi (1997).

Będąc w cywilu podjął pracę na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Rektor Uczelni mianował go na stanowisko adiunkta na Wydziale Prawa i Administracji UWM. Również podjął pracę i prowadzi wykłady na Wszechnicy Mazurskiej w Olecku. Pełnił na tej uczelni funkcję prodziekana kierunku administracja i zarządzanie Wydziału Nauk Społecznych. W 2005 roku zostaje wybrany na członka Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

Źródło: Biogram opracowano na podstawie pisemnej relacji przekazanej przez Pana Komendanta dla autora artykułu.

Opracował: **Kajetan Szczepański**

płk SG **Jarosław Suszek**, urodził się w dniu 5 listopada 1966 roku w Olsztynie. W latach 1981-1985 uczęszczał do Liceum Samochodowego w Nidzicy. Po jego ukończeniu ubiegał się o przyjęcie do Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Zmechanizowanych we Wrocławiu na kierunek Wojska Ochrony Pogranicza.

Studia na tym kierunku rozpoczął w sierpniu 1985 roku w Kętrzynie. Podchorążowie tego rocznika byli pierwszymi, którzy odbywali czteroletnie studia właśnie w Kętrzynie, w filii WSOWZmech.

Po promocji w sierpniu 1989 roku został skierowany do Bałtyckiej Brygady WOP. Tam rozpoczął służbę na stanowisku dowódcy plutonu szkolnego w kompanii radiolokacji. Po dwóch latach objął stanowisko zastępcy, a później dowódcy strażnicy w Mienie.

Kiedy w marcu 1992 roku utworzony został Centralny Ośrodek Szkolenia SG w Koszalinie skierowano go do dalszej służby w nowej jednostce, powierzając mu odpowiedzialność za organizację i planowanie zajęć dydaktycznych. Kierownictwo Ośrodka zleciło mu nowe obowiązki w pionie administracyjnym, wyznaczając na Naczelnika Wydziału Prezydiального. W tym czasie ukończył studia magisterskie na Uniwersytecie Szczecińskim na Wydziale Ekonomicznym. We wrześniu 1998 roku Komendant Główny SG skierował go do dalszej służby do Centrum Szkolenia SG w Kętrzynie na stanowisko Komendanta Szkoły.

Okres pracy w Kętrzynie - jak wspomina - był wyjątkowy w jego życiu zawodowym. Przyniósł mu wiele cennych doświadczeń oraz zawodową satysfakcję.

Szkoła pod jego kierownictwem aktywnie włączyła się w przygotowane w formacji zmiany

systemu i sposobu szkolenia funkcjonariuszy. Szczególną energię wykazywano w dążeniu do przywróceniu szkole przywileju kształcenia oficerów, co wkrótce nastąpiło oraz w rozbudowę oferty szkoleń specjalistycznych i doskonalących. Powstały pierwsze profesjonalne gabinety dydaktyczne oraz systematycznie dostarczano nowoczesny sprzęt.

Dynamicznie rozwijano współpracę z innymi jednostkami i instytucjami. Zaowocowało to między innymi rozpoczęciem procesu kształcenia funkcjonariuszy z zagranicy. W pierwszej grupie znajdowali się funkcjonariusze z Litwy i Azerbejdżanu.

W okresie tym Szkoła po raz pierwszy samodzielnie przeprowadziła projekt naukowy finansowany z funduszu Komitetu Badań Naukowych.

W dniu 24 maja 2003 roku jako podpułkownik SG zakończył służbę w CSSG w Kętrzynie i został przeniesiony do COS SG w Koszalinie.

Zródło: Biogram opracowano na podstawie pisemnej relacji przekazanej przez Pana Komendanta dla autora artykułu.

Opracował: **Kajetan Szczepański**

plk SG **Wiesław Mrugała**, urodził się w dniu 12 lipca 1958 roku w Włodowicach. W latach 1978-1982 studiował w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Zmechanizowanych im. Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu, na kierunku Wojska Ochrony Pogranicza. Ostatnie dwa lata szkoły oficerskiej spędził w filii WSOWZmech., w Centrum Szkolenia Wojsk Ochrony Pogranicza w Kętrzynie. Po ukończeniu szkoły oficerskiej w 1982 roku rozpoczął służbę w Bałtyckiej Brygadzie Wojsk Ochrony Pogranicza w Koszalinie. Skierowany został do pełnienia służby w strażnicy Wojsk Ochrony Pogranicza w Jarosławcu. Początkowo objął stanowisko zastępcy dowódcy strażnicy a następnie w 1984 roku został mianowany dowódcą tej strażnicy. Dowodzona przez niego strażnica wielokrotnie zdobywała czołowe lokaty we współzawodnictwie, dlatego też w 1988 roku w drodze wyróżnienia skierowany został na studia do Akademii Sztabu Generalnego w Warszawie na kierunek rozpoznanie wojskowe. W 1991 roku ukończył przeobrażoną już Akademię, jako jeden z pierwszych absolwentów Akademii Obrony Narodowej. Po zakończeniu Akademii skierowany został do służby do Bałtyckiego Oddziału Straży Granicznej w Koszalinie na stanowisko starszego specjalisty do Wydziału Ochrony Granicy Państwowej. W związku z reorganizacją w Straży Granicznej, od 1992 roku uczestniczył w tworzeniu Centralnego Ośrodka Szkolenia Straży Granicznej w Koszalinie. W nowo utworzonym Ośrodku przeszedł całą drogę dydaktyczną od starszego specjalisty, poprzez wykładowcę do kierownika zespołu i zakładu dydaktycznego. Cały czas uczestniczył w prowadzeniu zajęć z przedmiotów granicznych. W 1996 roku ukończył Studia Podyplomowe z pedagogiki na Politechnice Koszalińskiej. Uczestniczył w tym okresie w wielu szkoleniach z zakresu dydaktyki prowadzonych przez funkcjonariuszy Policji francuskiej oraz w szkoleniach twinnigowych prowadzonych przez funkcjonariuszy Federalnej Służby Granicznej z Niemiec. Brał udział w szkoleniu dla kadry kierowniczej średniego szczebla prowadzonym przez funkcjonariuszy amerykańskich w

Akademii ILEA w Budapeszcie.

W czerwcu 2002 roku mianowany został na stanowisko Zastępcy Komendanta do spraw Dydaktycznych Centralnego Ośrodka Szkolenia Straży Granicznej w Koszalinie. 19 maja 2003 roku objął stanowisko Komendanta Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie. Obowiązki te pełnił do 7 maja 2007 roku, do dnia przejścia na emeryturę.

Okres pełnienia obowiązków Komendanta Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie przez płk SG dypl. Wiesława Mrugałę przypadł na czas dużych przeobrażeń w Szkole. Przygotowania do wejścia Polski do Unii Europejskiej spowodowały konieczność dostosowania polskiej Straży Granicznej do wykonywania nowych zadań, a tym samym do realizacji przez Centrum nowych szkoleń. To czas modernizacji bazy dydaktycznej, poprawy warunków pracy kadry oraz warunków socjalnych dla słuchaczy Centrum.

Był współinicjatorem odsłonięcia w czerwcu 2004 roku na terenie Centrum obelisku „Na Straży Polskich Granic”, a także nadania Centrum w 2007 roku imienia „Żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza”.

Z jego inicjatywy rozpoczęto działania zakończone w lipcu 2004 roku nadaniem Centrum Szkolenia jako pierwszej jednostce organizacyjnej w Straży Granicznej certyfikatu jakości ISO 9001:2001 w zakresie świadczenia usług edukacyjnych związanych z procesami szkolenia.

Wielokrotnie wyróżniany, między innymi srebrnym i brązowym Krzyżem Zasługi, srebrnym i brązowym Medalem za Zasługi dla Obronności Kraju, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, srebrnym Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej, Odznaką za Zasługi dla Związku Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych, złotym Medalem za Zasługi dla Straży Granicznej, Odznaką Straży Granicznej, Honorowym Znakiem Korpusu Ochrony Pogranicza.

Źródło: Biogram opracowano na podstawie pisemnej relacji przekazanej przez Pana Komendanta dla autora artykułu.

Opracował: **Kajetan Szczepański**

płk SG **Henryk Raczkowski**, s. Henryka urodził się w dniu 28 sierpnia 1971 roku w m. Olsztynie. Rodzice Henryk i Halina pochodzili z rodzin inteligentkich. Uczęszczał do Zbiorczej Szkoły Gminnej im. Feliksa Nowowiejskiego w Barczewie, a następnie do I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza w Olsztynie.

W 1990 roku podjął studia wojskowe w Wyższej Szkole Oficerskiej Wojsk Zmechanizowanych we Wrocławiu, Filia Wojsk Ochrony Pogranicza w Kętrzynie. Awans na stopień podporucznika otrzymał w 1994 roku w Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie.

Po ukończeniu nauki otrzymał przydział do Podlaskiego Oddziału SG w Białymstoku, gdzie pełnił służbę na stanowisku specjalisty, a następnie zastępcy Komendanta GPK Kuźnica Białostocka. W 1998 roku został awansowany na stanowisko Naczelnika Wydziału Ochrony

Granicy Państwowej.

W latach 2000 – 2001 pełnił służbę, jako doradca ds. bezpieczeństwa i ochrony granicy w Macedonii i Albanii. Po powrocie do kraju w roku 2001 objął stanowisko starszego specjalisty najpierw w Zarządzie Ochrony Granicy Państwowej KG SG, a następnie w Zarządzie Operacyjno-Śledczym KGSG.

W kwietniu 2002 roku na własną prośbę został przeniesiony do Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie na stanowisko wykładowcy w Zakładzie Granicznym, z którego po 1,5 roku skierowano go do Unijnego Centrum zajmującego się szkoleniem służb granicznych państw Unii Europejskiej, które mieściło się w Traiskirchen k. Wiednia w Austrii, w którym jako Ekspert Narodowy pracował przez okres 26 miesięcy.

Po powrocie do kraju objął początkowo stanowisko Zastępcy Dyrektora w Inspektoracie Nadzoru i Kontroli KG SG (w tym czasie uzyskał aplikację kontrolerską NIK), a następnie stanowisko Zastępcy Dyrektora w Biurze Kadr i Szkolenia KGSG.

Od maja 2007 roku do 2 marca 2010 roku pełnił służbę na stanowisku Komendanta Centrum Szkolenia Straży Granicznej im. Żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza w Kętrzynie.

Życie rodzinne: córka Aleksandra uczennica Szkoły Podstawowej.

Zainteresowania: literatura faktu, sport i podróże.

Najwyższe odznaczenia: brązowy „Krzyż Zasługi”, brązowy medal „Za Zasługi dla Straży Granicznej”.

Źródło: Biogram opracowano na podstawie pisemnej relacji przekazanej przez Pana Komendanta dla autora artykułu.

Opracował: **Kajetan Szczepański**